

**UCHWAŁA NR 0007.XLII.537.2022
RADY MIEJSKIEJ W ŻMIGRODZIE**

z dnia 22 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zmianami), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zmianami) oraz art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zmianami) Rada Miejska w Żmigrodzie uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Żmigród.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Żmigrodzie

mgr inż. Jan Czyżowicz

**GMINNY
PROGRAM
PROFILAKTYKI
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
NA TERENIE GMINY ŻMIGRÓD
2023 ROK**

1. WSTĘP

Zadaniem własnym każdej gminy jest realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii prowadzonych w postaci gminnych programów profilaktyki, uchwalanych przez Radę Miejską. Wśród wszystkich problemów społecznych w naszym kraju te związane z alkoholizmem oraz narkomanią są jednymi z trudniejszych do rozwiązania. Działania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii są działaniami długofalowymi. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na samorząd szereg obowiązków w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, natomiast ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada obowiązki w zakresie rozwiązywania problemów związanych z narkomanią wśród mieszkańców gminy. Obie te ustawy dają jednocześnie ogromną szansę, aby w/w problemy rozwiązywać, a nade wszystko zapobiegać im właśnie na najniższym szczeblu administracji. Obecnie nikt nie wątpi, że należy i trzeba pomagać osobom dotkniętym problemem alkoholowym i narkotykowym, ale mamy także świadomość, że pomocą należy obejmować osoby z rodzin, gdzie problem uzależnień występuje, a nade wszystko nie można zapominać o dzieciach z rodzin dotkniętych problemem. Ważne jest prowadzenie działalności wychowawczej i informacyjnej, podnoszącej poziom wiedzy społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych w tym alkoholu, a także uzależnień behawioralnych. Warto promować pozytywne nawyki spędzania czasu wolnego oraz przedsięwzięcia kształtujące zdrowy styl życia, bez używek. Skuteczny system czynności w obszarze pomocy i przeciwdziałania uzależnieniom winien być oparty na skoncentrowanej współpracy instytucji zaangażowanych w działania, zmierzające do ograniczania problemów oraz podejmowania działań profilaktycznych, mających na celu zapobieganiu występowaniu zjawiska.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii. W celu realizacji w/w zadań przygotowano Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomani na rok 2023. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Program to podstawowy dokument polityki społecznej i zdrowia publicznego, który służy realizacji kierunków i celów działań na rzecz poprawy zdrowia, w szczególności w obszarze problemów uzależnień, skierowany do mieszkańców Gminy Żmigród. Priorytetem Programu jest to, aby wszyscy mieszkańcy gminy niezależnie od wieku czy statusu społecznego – uzyskali większą świadomość tego, jak ich ryzykowne zachowania związane z używaniem środków psychoaktywnych czy uzależnień behawioralnych wpływają na zdrowie.

Celem programu jest zmniejszanie skali zjawiska problemów uzależnień na terenie Gminy Żmigród przez zachowania prozdrowotne i pełne uczestnictwo w edukacji, pracy, życiu społecznym i rodzinnym. W ramach tego celu zaplanowano zadania, które mają wpłynąć na promowanie zdrowia, a tym samym ograniczyć

problemy, wynikające z uzależnień oraz używania substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych.

Program łączy różne działania profilaktyczne z obszaru problematyki uzależnień, realizowane dotychczas na podstawie przepisów kilku ustaw, o różnych terminach realizacji oraz różnych źródłach i poziomach finansowania (przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii). Należy podkreślić, że różne rodzaje uzależnień mają ze sobą bardzo wiele wspólnego. Bez względu na to, czy mówimy np. o uzależnieniu od substancji czy o uzależnieniach behawioralnych spotykamy się z takim samym lub podobnym jego przebiegiem, czynnikami ryzyka oraz czynnikami chroniącymi prawidłowy rozwój, w szczególności dzieci i młodzieży.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok realizuje cel operacyjny oraz zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Niniejszy program obejmuje profilaktykę w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktykę w zakresie uzależnień behawioralnych, uwzględniając współczesną wiedzę na temat nowoczesnych metod pracy w tym obszarze, tak aby jak najlepiej służył zdrowiu mieszkańców Naszej Gminy.

2. DIAGNOZA ZJAWISKA ALKOHOLIZMU I NARKOMANII ORAZ WYNIKAJĄCYCH Z NICH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ŻMIGRÓD

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii i programów jest analiza SWOT.

Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych stron podmiotów działających w danej sferze, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. Można zdefiniować, iż mocne strony to atuty, zasoby, potencjał danej instytucji, które ją wyróżniają, słabe strony zaś to konsekwencje ograniczeń zasobów instytucjonalnych, kadrowych, finansowych. Z kolei szanse można określić jako możliwości, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się impulsem rozwoju i co istotne, mogą osłabić spodziewane zagrożenia. Natomiast zagrożenia to czynniki postrzegane jako bariery w rozwoju powodujące utrudnienia i ograniczające wykorzystanie szans i mocnych stron.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ·dobre rozeznanie środowiska lokalnego; ·dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego; ·wyspecjalizowana kadra posiadająca wiedzę z zakresu pracy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami; ·wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze; ·prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego; 	<ul style="list-style-type: none"> ·niska świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny z problemem uzależnienia; ·brak nawyków korzystania z poradnictwa specjalistycznego; ·brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; ·stereotypowe myślenie na temat uzależnień
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ·wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę z problemem uzależnienia; ·zwiększenie dostępności specjalistycznego wsparcia dla rodzin z problemem uzależnienia z terenu gminy; ·wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania w zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> ·zanik więzi i tradycji rodzinnych oraz kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym; ·wzrost dysfunkcyjnych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc i uzależnienia; ·niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy;

przeciwdziałania uzależnieniom; ·wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia	·stereotypowe myślenie o miejscach pomocowych dla osób uzależnionych, jako o instytucjach pomagających jedynie rodzinom ze środowisk zagrożonych społecznie;
---	--

Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 r. został opracowany w oparciu o przeprowadzoną diagnozę problemów alkoholowych i narkotycznych na terenie Gminy Żmigród.

Analiza danych pozwala na stawianie wniosków w formie hipotez.

1. Utrzymuje się nieznaczna tendencja wzrostowa problemów alkoholowych.
2. Stabilizacji uległa podaż alkoholu w gminie.
3. Dominuje nadal spożycie piwa i wódki, a wśród młodzieży piwa i wina.
4. Utrzymuje się poczucie zagrożenia mieszkańców ze strony osób nadużywających alkoholu – z systematyczną tendencją spadkową widoczną w sondzie.
5. Występuje znaczny spadek wskaźnika sprzedaży alkoholu nieletnim.
6. W stosunku do badań z 2015 r. nastąpiła poprawa wskaźników dotyczących problemów alkoholowych.
7. Problemy narkotyczne w gminie mieszczą się nadal poniżej średniej w regionie.
8. Zainteresowanie młodzieży szkół środkami narkotycznymi ogranicza się do marihuany oraz sporadycznie amfetaminy i dopalaczy.

Część użytecznych informacji i statystyk do aktualnej diagnozy zjawiska alkoholizmu i narkomanii w Gminie Żmigród uzyskano z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żmigrodzie, Komisariatu Policji w Żmigrodzie oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie. Ponadto dokonano analizy dokumentów tj. sprawozdań z merytorycznej działalności podmiotów odpowiedzialnych za profilaktykę uzależnień, w szczególności:

1. sprawozdania z pracy terapeuty osób współuzależnionych,
2. sprawozdania z realizacji zadań terapeuty z osobami uzależnionymi,
3. sprawozdań wychowawców w Placówce Wsparcia Dziennego w Żmigrodzie, Barkowie, Borzęcinie i w Łapczycach.

3. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, zagrożeń
uzależnień behawioralnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych.

4. CELE OPERACYJNE

1. Zwiększenie dostępności do kompleksowej pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Żmigród na temat zjawiska uzależnień.
3. Zwiększenie kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.
4. Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej dla mieszkańców Gminy Żmigród.
5. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie dotkniętej problemem alkoholowym oraz udzielanie wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny

1. Zwiększenie dostępności do kompleksowej pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Zadanie	Wskaźniki realizacji
Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego	Liczba osób korzystających ze wsparcia w ramach prowadzonego Punktu Konsultacyjnego

Grupa wsparcia dla osób uzależnionych	Liczba osób korzystających ze spotkań
Konsultacje indywidualne z terapeutą dla osób uzależnionych	Liczba osób korzystających ze spotkań
Konsultacje indywidualne z terapeutą dla osób współuzależnionych	Liczba osób korzystających ze spotkań
Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego	Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych działaniami Komisji
Inne działania nie ujęte w Programie, a niezbędne i mające na celu pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	Liczba osób korzystających ze wsparcia

Cel operacyjny

2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Żmigród na temat zjawiska uzależnień.

Zadanie	Wskaźniki realizacji
Prowadzenie w placówkach oświatowych działalności edukacyjnej na temat zjawiska uzależnień	Ilość przeprowadzonych programów profilaktycznych, ilość zorganizowanych spotkań edukacyjnych.
Organizowanie kampanii informacyjnych na temat uzależnień	Ilość zorganizowanych kampanii informacyjnych
Zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych dot. problemu uzależnień	Ilość zakupionych i rozprowadzanych materiałów
Inne działania nie ujęte w Programie, a niezbędne i mające na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców	Liczba przeprowadzonych działań oraz liczba osób objętych działaniami

Cel operacyjny

3. Zwiększenie kompetencji pracowników służ realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom

Zadanie	Wskaźniki realizacji
Organizacja szkoleń dot. wiedzy i umiejętności w zakresie problemów uzależnień	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach
Inne działania nie ujęte w Programie, a niezbędne i mające na celu zwiększenie kompetencji pracowników służ realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom	Ilość zorganizowanych działań oraz liczba uczestników

Cel operacyjny

4. Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej dla mieszkańców Gminy Żmigród

Zadanie	Wskaźniki realizacji
Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z terenu gminy	Liczba uczestników wypoczynku letniego
Organizowanie działań profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej uzależnień behawioralnych, uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych	Ilość zorganizowanych działań
Inne działania nie ujęte w Programie, a niezbędne i mające na celu prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej dla mieszkańców gminy	Ilość przeprowadzanych akcji

Cel operacyjny

5. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie dotkniętej problemem alkoholowym oraz udzielenie wsparcia dla osób doświadczających przemocy

Zadanie	Wskaźniki realizacji
Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie alkoholowej	Liczba osób korzystających z różnych form wsparcia
Organizowanie szkoleń mających na celu podniesienie	Liczba uczestników szkoleń

kompetencji służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
Inne działania nie ujęte w Programie, a niezbędne i mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie alkoholowej	Ilość zorganizowanych działań oraz liczba uczestników

5. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członkom GKRPA przysługuje wynagrodzenie za wykonywanie następujących zadań:

- a) udział w posiedzeniach GKRPA,
- b) kontrolę placówek handlowych i gastronomicznych, zgodnie z upoważnieniem Burmistrza Gminy Żmigród,
- c) monitorowanie sytuacji rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty,
- d) inne prace związane z działalnością GKRPA realizowane zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w punkcie 1 wynosi:

- a) 15 % dla przewodniczącego GKRPA
- b) 13 % dla zastępcy przewodniczącego GKRPA
- c) 10 % dla pozostałych członków GKRPA

minimalnego wynagrodzenia za pracę pracownika, zgodnie z aktualnym Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdorazowe wykonanie czynności, o których mowa w ust. 2 i wypłacane jest w oparciu o podpisaną listę obecności.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii są dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w oparciu o art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz w rozdziale 85153 – zwalczanie narkomanii.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Żmigrodzie
[Podpis]
mgr inż. Jan Cyszkowicz

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakładają na samorządy gminne obowiązek realizacji zadań prowadzonych w ramach uchwalanego przez radę gminy, programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W związku z powyższym istnieje konieczność ujęcia w w/w programie zadań wskazanych w powyższych ustawach. Zgodnie z nowelizacją ustawy o wychowaniu w trzeźwości, do nowych zadań gminy należy przeciwdziałanie uzależnieniem behawioralnym. Większość zadań realizowanych w obszarze profilaktyki dotyczącej przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii i uzależnień behawioralnych, szczególnie na poziomie profilaktyki uniwersalnej jest wspólna lub zbieżna, a ich adresatami są te same bądź pokrewne grupy osób.

Ze względu na upowszechniające się wzory łączenia różnych substancji psychoaktywnych należy założyć kontekst wszystkich uzależnień na etapie profilaktyki, leczenia i rehabilitacji. Program jest kontynuacją działań podejmowanych w poprzednich latach, które mają na celu zapobieganie uzależnieniom od alkoholu oraz skoordynowanie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych, skierowanych do mieszkańców Gminy Żmigród.

Program stanowi integralną część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Żmigród na lata 2019 – 2024. Zawiera także propozycje konkretnych działań, które mają doprowadzić do osiągnięcia zamierzonych efektów, zgodnych z założeniami Narodowego Programu Zdrowia.

Biorąc powyższe pod uwagę podjęcie uchwały uznaje się za zasadne.